

COMUNICAREA COMISIEI**Orientări privind utilizarea ca hrană pentru animale a alimentelor care nu mai sunt destinate consumului uman**

(2018/C 133/02)

CAPITOLUL 1**INTRODUCERE****1.1. Context, obiectiv și domeniu de aplicare**

Comisia a stabilit un plan de acțiune pentru reducerea risipei de alimente ca parte integrantă a Comunicării privind economia circulară ⁽¹⁾. Fără a concura cu aprovizionarea băncilor de alimente ⁽²⁾, una dintre inițiative prevede valorificarea substanțelor nutritive din alimentele ⁽³⁾ care, din motive comerciale sau din cauza unor probleme de fabricație sau a unor defecte, nu mai sunt destinate consumului uman, prin utilizarea sigură a acestora în alimentația animalelor, fără a compromite sănătatea publică și cea a animalelor. Astfel, prin utilizarea acestor alimente ca hrană pentru animale, se evită utilizarea lor pentru obținerea de compost, transformarea în biogaz sau eliminarea prin incinerare sau depozitare sub formă de deșeuri. Distincția dintre alimente, subproduse de origine animală, hrană pentru animale și deșeuri are implicații evidente în ceea ce privește cadrul legislativ care reglementează diferitele tipuri de produse în cauză.

În cursul celui de al patrulea trimestru al anului 2016, a avut loc o consultare a părților interesate pe marginea Platformei UE privind pierderile alimentare și risipa de alimente ⁽⁴⁾ în vederea identificării problemelor legate de această inițiativă. Operatorii au invocat următoarele sarcini semnificative sau disproporționate care i-ar putea descuraja sau chiar împiedica să furnizeze produse alimentare care nu mai sunt destinate consumului uman în vederea utilizării ca hrană pentru animale:

- aspecte care afectează capacitatea de a asigura conformitatea produselor alimentare care nu mai sunt destinate consumului uman folosite drept hrană pentru animale cu legislația privind hrana pentru animale, și anume cu cerințele privind siguranța acestora: aplicarea procedurilor bazate pe principiile analizei riscurilor și punctele critice de control (HACCP), etichetarea specifică, depozitarea separată și transportul produselor alimentare care nu mai sunt destinate consumului uman;
- dubla înregistrare a unității ca întreprindere cu profil alimentar și întreprindere ce operează în sectorul hranei pentru animale, care conduce la audituri suplimentare ale acestor unități de către mai multe autorități de control diferite (produse alimentare, subproduse de origine animală, hrană pentru animale, deșeuri);
- obligația existentă în mai multe state membre de a participa la sisteme private de certificare privind buna practică de fabricație pentru a livra produse alimentare industriei hranei pentru animale, chiar dacă aceste sisteme sunt voluntare de drept;
- nearmonizarea cerințelor privind înregistrarea operatorilor din sectorul alimentar în statele membre; unele prevăd obligația de înregistrare ca operator cu activitate în domeniul hranei pentru animale numai dacă produsele alimentare de origine neanimală care nu mai sunt destinate consumului uman sunt livrate direct ca hrană pentru animale fermierilor, în timp ce altele prevăd obligația de înregistrare a tuturor operatorilor din sectorul alimentar ca operatori cu activitate în domeniul hranei pentru animale care livrează produse alimentare care nu mai sunt destinate consumului uman în vederea utilizării ca hrană pentru animale.

Prezentele orientări au scopul de a aborda aceste aspecte în limitele cadrului juridic existent. Astfel, acestea nu creează dispoziții legale noi și nici nu urmăresc să acopere în mod exhaustiv toate dispozițiile din acest domeniu. De asemenea, trebuie remarcat faptul că acestea nu aduc atingere interpretării dreptului Uniunii date de Curtea de Justiție a Uniunii Europene.

⁽¹⁾ Închiderea buclei – un plan de acțiune al UE pentru economia circulară, COM(2015) 614 final, 2.12.2015.

⁽²⁾ Pentru orientările UE privind donarea de alimente, a se vedea http://ec.europa.eu/food/safety/food_waste/library/index_en.htm

⁽³⁾ În conformitate cu articolul 2 din Regulamentul (CE) nr. 178/2002 al Parlamentului European și al Consiliului (JO L 31, 1.2.2002, p. 1), noțiunile de „produse alimentare” și „alimente” sunt interschimbabile (nu este relevant pentru versiunile lingvistice care au folosit un singur termen).

⁽⁴⁾ https://ec.europa.eu/food/safety/food_waste/eu_actions/eu-platform_en

Obiectivul prezentelor orientări este de a facilita utilizarea ca hrană pentru animale a anumitor alimente care nu mai sunt destinate consumului uman, cu sau fără produse de origine animală. Orientările ar trebui să ajute autoritățile competente naționale și locale și operatorii din lanțul alimentar să aplice legislația relevantă a Uniunii. Acest obiectiv ar trebui atins prin:

- explicarea legislației aplicabile în funcție de clasificarea unui anumit produs;
- îmbunătățirea clarității juridice; și
- prezentarea de exemple de bune practici care respectă cadrul actual de reglementare al Uniunii, prevenind, în același timp, sarcinile administrative inutile.

Domeniul de aplicare al prezentelor orientări vizează:

- produsele rezultate din procesul de fabricare a alimentelor (furnizate de producătorii de alimente); și
- alimentele care au fost introduse pe piață, ambalate sau în vrac (furnizate de comercianții de produse alimentare cu ridicata și cu amănuntul).

Aceste orientări nu abordează utilizarea ca hrană pentru animale a:

- aditivilor alimentari, a enzimelor alimentare și a aromelor alimentare menționate în Regulamentul (CE) nr. 1331/2008 al Parlamentului European și al Consiliului ⁽¹⁾;
- suplimentelor alimentare menționate în Directiva 2002/46/CE a Parlamentului European și a Consiliului ⁽²⁾; și
- deșeurilor de catering ⁽³⁾.

1.2. Definiții legale

Normele generale privind introducerea alimentelor în lanțul furajer sunt prevăzute în Regulamentele (CE) nr. 178/2002 ⁽⁴⁾, (CE) nr. 183/2005 ⁽⁵⁾ și (CE) nr. 767/2009 ⁽⁶⁾ ale Parlamentului European și ale Consiliului, iar normele privind subprodusele de origine animală care nu sunt destinate consumului uman în Regulamentul (CE) nr. 1069/2009 al Parlamentului European și al Consiliului ⁽⁷⁾ (denumit în continuare „Regulamentul privind subprodusele de origine animală”).

În sensul prezentei comunicări, „produse alimentare care nu mai sunt destinate consumului uman” înseamnă produse alimentare fabricate pentru consumul uman în deplină conformitate cu legislația Uniunii în domeniul alimentar, dar care nu mai sunt destinate consumului uman.

Noțiunea de „produse alimentare” este definită la articolul 2 din Regulamentul (CE) nr. 178/2002 drept „orice substanță sau produs, indiferent dacă este prelucrat, parțial prelucrat sau neprelucrat, destinat sau prevăzut în mod rezonabil a fi ingerat de oameni”.

Noțiunea de „întreprindere cu profil alimentar” este definită la articolul 3 alineatul (2) din Regulamentul (CE) nr. 178/2002 drept „orice întreprindere, indiferent dacă are sau nu drept scop obținerea de profit și indiferent dacă este publică sau privată, care desfășoară oricare dintre activitățile legate de orice etapă de producție, prelucrare și distribuție a produselor alimentare”.

⁽¹⁾ Regulamentul (CE) nr. 1331/2008 al Parlamentului European și al Consiliului din 16 decembrie 2008 de instituire a unei proceduri comune de autorizare pentru aditivii alimentari, enzimele alimentare și aromele alimentare (JO L 354, 31.12.2008, p. 1).

⁽²⁾ Directiva 2002/46/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 10 iunie 2002 referitoare la apropierea legislațiilor statelor membre privind suplimentele alimentare (JO L 183, 12.7.2002, p. 51).

⁽³⁾ În conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 142/2011 al Comisiei (JO L 54, 26.2.2011, p. 1), „deșeurile de catering” înseamnă orice deșeurile alimentare, inclusiv uleiurile de gătit uzate provenite din restaurante, unități de catering și bucătării, inclusiv bucătării centrale și bucătării casnice.

⁽⁴⁾ Regulamentul (CE) nr. 178/2002 al Parlamentului European și al Consiliului din 28 ianuarie 2002 de stabilire a principiilor și a cerințelor generale ale legislației alimentare, de instituire a Autorității Europene pentru Siguranța Alimentară și de stabilire a procedurilor în domeniul siguranței produselor alimentare (JO L 31, 1.2.2002, p. 1).

⁽⁵⁾ Regulamentul (CE) nr. 183/2005 al Parlamentului European și al Consiliului din 12 ianuarie 2005 de stabilire a cerințelor privind igiena hranei pentru animale (JO L 35, 8.2.2005, p. 1).

⁽⁶⁾ Regulamentul (CE) nr. 767/2009 al Parlamentului European și al Consiliului din 13 iulie 2009 privind introducerea pe piață și utilizarea furajelor, de modificare a Regulamentului (CE) nr. 1831/2003 al Parlamentului European și al Consiliului și de abrogare a Directivei 79/373/CEE a Consiliului, a Directivei 80/511/CEE a Comisiei, a Directivei 82/471/CEE, 83/228/CEE, 93/74/CEE, 93/113/CE și 96/25/CE ale Consiliului și a Deciziei 2004/217/CE a Comisiei (JO L 229, 1.9.2009, p. 1).

⁽⁷⁾ Regulamentul (CE) nr. 1069/2009 al Parlamentului European și al Consiliului din 21 octombrie 2009 de stabilire a unor norme sanitare privind subprodusele de origine animală și produsele derivate care nu sunt destinate consumului uman, și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1774/2002 (Regulament privind subprodusele de origine animală) (JO L 300, 14.11.2009, p. 1).

Noțiunea de „operator din sectorul alimentar” este definită la articolul 3 alineatul (3) din Regulamentul (CE) nr. 178/2002 drept „persoanele fizice sau juridice care răspund de îndeplinirea cerințelor legislației alimentare în cadrul întreprinderii cu profil alimentar aflată sub controlul lor”.

Noțiunea de „hrană pentru animale” este definită la articolul 3 alineatul (4) din Regulamentul (CE) nr. 178/2002 drept „orice substanță sau produs, inclusiv aditivii, indiferent dacă sunt prelucrate, parțial prelucrate sau neprelucrate, destinate utilizării ca hrană pe cale orală a animalelor”.

Noțiunea de „întreprindere ce operează în sectorul nutriției animalelor” este definită la articolul 3 alineatul (5) din Regulamentul (CE) nr. 178/2002 drept „orice întreprindere, indiferent dacă are sau nu drept scop obținerea de profit și indiferent dacă este publică sau privată, desfășurând oricare dintre operațiile de producție, fabricare, prelucrare, depozitare, transport sau distribuție a hranei pentru animale, incluzând orice producător care produce, prelucurează sau depozitează hrană pentru animale în propria sa unitate”.

Noțiunea de „operator cu activitate în domeniul hranei pentru animale” este definită la articolul 3 alineatul (6) din Regulamentul (CE) nr. 178/2002 drept „persoanele fizice sau juridice responsabile pentru asigurarea respectării cerințelor legislației alimentare în întreprinderea ce operează în sectorul nutriției animalelor aflată sub controlul său”.

Noțiunea de „unitate” este definită la articolul 3 litera (d) din Regulamentul (CE) nr. 183/2005 drept „orice unitate a unei întreprinderi din sectorul hranei pentru animale” și la articolul 2 alineatul (1) litera (c) din Regulamentul (CE) nr. 852/2004 al Parlamentului European și al Consiliului⁽¹⁾, drept „oricare unitate a unei întreprinderi din sectorul alimentar”.

Noțiunea de „unitate” (sau „instalație”) este definită la articolul 3 alineatul (13) din Regulamentul privind subprodusele de origine animală drept „orice loc, altul decât navele de pescuit, unde se desfășoară orice operație care implică manipularea subproduselor de origine animală sau a produselor derivate”.

Noțiunea de „comerț cu amănuntul” este definită la articolul 3 alineatul (7) din Regulamentul (CE) nr. 178/2002 drept „manipularea și/sau prelucrarea produselor alimentare și depozitarea lor în punctele de vânzare sau livrare către consumatorul final și include terminalele de distribuție, operațiunile de catering, cantine de fabrică, catering instituțional, restaurante și alte operațiuni similare în domeniul serviciilor alimentare, magazine, centre de distribuție tip supermarket și puncte de vânzare en gros”.

Noțiunea de „introducere pe piață” este definită la:

- (a) articolul 3 alineatul (8) din Regulamentul (CE) nr. 178/2002 drept „deținerea produselor alimentare sau a hranei pentru animale în scopul vânzării, inclusiv oferirea pentru vânzare sau orice altă formă de transfer, indiferent dacă este gratuită sau nu, și însăși vânzarea, distribuția și alte forme de transfer”; și
- (b) articolul 3 alineatul (14) din Regulamentul privind subprodusele de origine animală drept „orice operațiune care are ca scop vânzarea de subproduse de origine animală sau produse derivate către o parte terță din comunitate sau orice altă formă de furnizare contra unei sume de bani sau gratuit către o astfel de parte terță sau depozitarea în vederea furnizării către o astfel de parte terță”.

Noțiunea de „subproduse de origine animală” este definită la articolul 3 alineatul (1) din Regulamentul privind subprodusele de origine animală drept „corpuri întregi sau părți de corpuri de animale, produse de origine animală sau alte produse obținute de la animale, care nu sunt destinate consumului uman, incluzând ovule, embrioni și material seminal”.

Noțiunea de „produse derivate” este definită la articolul 3 alineatul (2) din Regulamentul privind subprodusele de origine animală drept „produse obținute în urma unui sau mai multor tratamente, transformări sau etape de prelucrare a subproduselor de origine animală”.

Noțiunea de „foste produse alimentare” este definită la punctul 3 al părții A din anexa la Regulamentul (UE) nr. 68/2013 al Comisiei⁽²⁾ drept „produse alimentare, altele decât deșeurile reciclate de la unitățile alimentare de deservire a populației [deșeurile de catering], care au fost fabricate în vederea consumului uman, în deplină conformitate cu legislația UE în domeniul alimentar, dar care nu mai sunt destinate consumului uman din motive practice sau logistice sau din cauza unor probleme de fabricație sau a unor defecte de ambalare sau a altor defecte și care nu prezintă niciun risc pentru sănătate atunci când sunt utilizate ca furaje”.

⁽¹⁾ Regulamentul (CE) nr. 852/2004 al Parlamentului European și al Consiliului din 29 aprilie 2004 privind igiena produselor alimentare (JO L 139, 30.4.2004, p. 1).

⁽²⁾ Regulamentul (UE) nr. 68/2013 al Comisiei din 16 ianuarie 2013 privind Catalogul cu materii prime pentru furaje (JO L 29, 30.1.2013, p. 1).

Noțiunea de „materii prime pentru furaje” este definită la articolul 3 alineatul (2) litera (g) din Regulamentul (CE) nr. 767/2009 drept „produse de origine vegetală sau animală, al căror scop principal este să răspundă nevoilor nutriționale ale animalelor, în starea lor naturală, proaspete sau conservate, și produse derivate din prelucrarea lor industrială, cât și substanțe organice și anorganice care conțin sau nu aditivi pentru hrana animalelor, destinate hrănirii animalelor pe cale orală, fie direct, ca atare, fie după prelucrare, sau pentru prepararea furajelor combinate sau ca suport pentru preamestecuri”.

Noțiunea de „deșeuri” este menționată în Directiva-cadru 2008/98/CE a Parlamentului European și a Consiliului privind deșeurile⁽¹⁾ (denumită în continuare „Directiva-cadru privind deșeurile”) drept „orice substanță sau obiect pe care deținătorul le aruncă sau are intenția sau obligația să le arunce”. Clarificări cu privire la termenul-cheie „aruncare”:

- aruncarea include atât valorificarea, cât și eliminarea deșeurilor. Totuși, aceasta nu înseamnă că orice substanță care este supusă unei operațiuni de valorificare/eliminare este un deșeu în sine;
- aruncarea poate implica orice substanță cu o valoare comercială pozitivă, neutră sau negativă;
- aruncarea ar putea fi impusă prin lege, decisă în mod intenționat de către deținător sau neintenționată;
- locul de depozitare a unui material nu predetermină clasificarea sa ca deșeu.

Noțiunea de „valorificare” este definită în Directiva-cadru privind deșeurile drept „orice operațiune care are drept rezultat principal faptul că deșeurile servesc unui scop util prin înlocuirea altor materiale care ar fi fost utilizate într-un anumit scop, sau faptul că deșeurile sunt pregătite pentru a putea servi scopului respectiv, în întreprinderi sau în economie în general”.

1.3. Clasificarea produselor alimentare care nu mai sunt destinate consumului uman

Alimente care nu mai sunt destinate consumului uman

- (a) produse neconstând în, neconținând sau necontaminate cu produse de origine animală; aceste produse de origine neanimală pot:
 - (i) deveni direct hrană pentru animale în sensul definiției și al domeniului de aplicare al Regulamentului (CE) nr. 178/2002, dacă sunt subproduse rezultate din procesul de fabricație a produselor alimentare; sau
 - (ii) deveni deșeuri în sensul definiției și al domeniului de aplicare al Directivei-cadru privind deșeurile (înainte de a deveni hrană pentru animale), dacă sunt produse finite;
- (b) produse constând în, conținând sau contaminate cu produse de origine animală; aceste produse de origine animală devin subproduse de origine animală în sensul definiției și al domeniului de aplicare al Regulamentului privind subprodusele de origine animală (înainte de a deveni hrană pentru animale).

Cerința de a retrage un produs din lanțul de aprovizionare cu alimente și cerința de a se asigura că acesta nu mai este destinat consumului uman pot fi impuse prin lege (de exemplu, un aliment perisabil care nu trebuie introdus pe piața Uniunii după data limită de consum din cauză că nu este sigur pentru consumul uman) sau pot reprezenta decizia operatorului din sectorul alimentar responsabil. Decizia de eliminare a unui produs din lanțul de aprovizionare cu alimente destinate consumului uman este ireversibilă.

În cazul în care alimentul constă în, conține sau este contaminat cu produse de origine animală, acesta face direct obiectul normelor stabilite de Regulamentul privind subprodusele de origine animală. Prin urmare, alimentele de origine animală care nu mai sunt destinate consumului uman devin mai întâi subproduse de origine animală și, în conformitate cu normele stabilite în Regulamentul privind subprodusele de origine animală și Regulamentul privind formele transmisibile de encefalopatie spongiformă [Regulamentul (CE) nr. 999/2001 al Parlamentului European și al Consiliului⁽²⁾], pot deveni hrană pentru animale; acest subiect este tratat în capitolul 4 al prezentei comunicări.

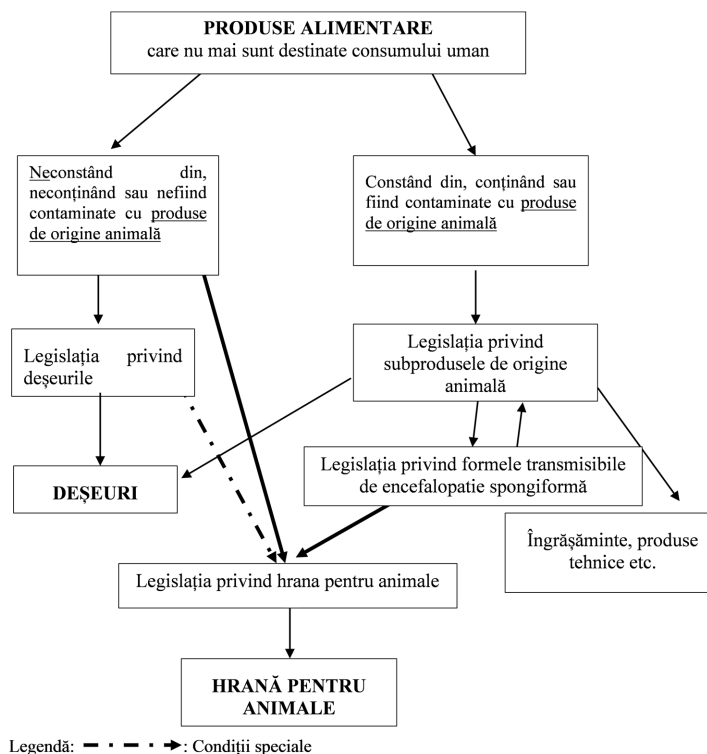
⁽¹⁾ Directiva 2008/98/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 19 noiembrie 2008 privind deșeurile și de abrogare a anumitor directive (JO L 312, 22.11.2008, p. 3).

⁽²⁾ Regulamentul (CE) nr. 999/2001 al Parlamentului European și al Consiliului din 22 mai 2001 de stabilire a unor reglementări pentru prevenirea, controlul și eradicarea anumitor forme transmisibile de encefalopatie spongiformă (JO L 147, 31.5.2001, p. 1).

În cazul în care pe eticheta unui anumit lot al unui produs se menționează că acel lot nu este destinat utilizării în hrana pentru animale, această declarație nu poate fi modificată ulterior de un operator în cadrul unei etape ulterioare a lanțului. Aceste produse nu pot intra ulterior în lanțul furajer [anexa II la Regulamentul (CE) nr. 183/2005].

Figură

Diagramă privind etapele transformării alimentelor în hrană pentru animale

CAPITOLUL 2

NORME GENERALE

Articolul 15 din Regulamentul (CE) nr. 178/2002 prevede că hrana pentru animale nu se introduce pe piață sau nu se oferă niciunui animal de la care se obțin produse alimentare dacă nu prezintă siguranță. Articolul 4 din Regulamentul (CE) nr. 767/2009 extinde acest principiu la toate animalele.

În conformitate cu articolul 17 alineatul (1) din Regulamentul (CE) nr. 178/2002, operatorii cu activitate în domeniul hranei pentru animale au responsabilitatea principală să ia măsuri, în toate etapele producerii, prelucrării și distribuției din unitatea aflată sub controlul lor, astfel încât să asigure faptul că hrana pentru animale satisface cerințele legislației alimentare care sunt relevante pentru activitățile lor și să verifice îndeplinirea acestor cerințe.

Determinarea faptelor și a circumstanțelor care ar putea atrage răspunderea penală și/sau civilă a unui operator este un aspect care depinde de structura diferitelor sisteme juridice naționale. Informații suplimentare privind sensul și impactul articolului 17 alineatul (1) din Regulamentul (CE) nr. 178/2002 în ceea ce privește repartizarea responsabilităților în lanțul agroalimentar sunt disponibile în orientările privind punerea în aplicare a legislației alimentare generale ⁽¹⁾.

În conformitate cu articolul 18 din Regulamentul (CE) nr. 178/2002, operatorii din sectorul alimentar și operatorii cu activitate în domeniul hranei pentru animale trebuie să poată identifica orice persoană de la care au fost aprovizionați cu un produs alimentar, o hrană pentru animale, un animal de la care se obțin produse alimentare sau orice substanță destinată sau prevăzută să fie incorporată într-un produs alimentar sau hrană pentru animale. Acest principiu al trasabilității asigură integritatea întregului lanț alimentar.

⁽¹⁾ Orientări privind punerea în aplicare a articolelor 11, 12, 14, 17, 18, 19 și 20 din Regulamentul (CE) nr. 178/2002 privind legislația alimentară generală. (https://ec.europa.eu/food/sites/food/files/safety/docs/gfl_req_implementation-guidance_ro.pdf, p. 12).

CAPITOLUL 3

PRODUSE ALIMENTARE CE NU CONȚIN PRODUSE DE ORIGINE ANIMALĂ CARE NU MAI SUNT DESTINATE CONSUMULUI UMAN**3.1. Alimentele neconstând în, neconținând sau necontaminate cu produse de origine animală și legislația privind deșeurile**

Dacă produsele rezultate din producția alimentară și alimentele nu constau în, nu conțin și nu sunt contaminate cu produse de origine animală și dacă nu mai sunt destinate consumului uman, și anume sunt alimente „aruncate”, acestea pot deveni deșeuri sau pot fi utilizate ca hrană pentru animale. Trebuie să se facă distincția între patru cazuri, astfel cum se prevede la punctele (a) și (b) de mai jos:

(a) produse care provin din procesul de producție alimentară, altele decât produsele finite:

numeroase sectoare ale industriei alimentare generează subproduse în procesul lor de producție care pot fi folosite ca hrană pentru animale, de exemplu:

zdrobirea semințelor de floarea-soarelui generează turte de semințe de floarea-soarelui;

măcinarea făinii generează germeni de grâu;

procesul de producere a zahărului generează melasă de sfeclă de zahăr;

procesul de producere a amidonului generează turte de hidrolizați de amidon;

procesul de panificație și patiserie care nu include produse de origine animală generează subproduse specifice industriei de panificație și de patiserie.

Aceste subproduse din industria alimentară nu au o dată limită de consum sau o dată a durabilității minime, astfel cum se menționează în secțiunea 5.1, dar se aplică abordarea privind „materialele căzute pe podea în unitățile alimentare”, astfel cum se menționează în secțiunea 5.2. Subprodusele nu sunt considerate deșeuri dacă îndeplinesc criteriile cumulative prevăzute la articolul 5 din Directiva-cadru privind deșeurile⁽¹⁾. Sarcina de a demonstra autorității competente îndeplinirea criteriilor de clasificare a unui anumit produs drept produs care nu este deșeu revine operatorului din sectorul alimentar în cauză.

Unele autorități naționale din domeniul deșeurilor solicită industriei alimentare un certificat specific care să conțină o justificare detaliată conform căreia un anumit produs pe care îl furnizează în vederea utilizării ca hrană pentru animale îndeplinește criteriile stabilite în Directiva-cadru privind deșeurile pentru o clasificare ca produs care nu este deșeu. Acest certificat poate fi considerat inutil, întrucât o unitate cu profil alimentar, de exemplu o fabrică de bere, din care drojdia este expediată ca materie primă pentru furaje, trebuie să fie înregistrată ca unitate din sectorul nutriției animalelor și, prin urmare, se află sub controlul complet al autorităților responsabile de acest sector;

(b) produse alimentare finite la nivelul producției alimentare și la nivel de comercializare cu ridicata sau cu amănuntul:

Un operator din sectorul alimentar poate decide că produsele alimentare finite la nivelul producției alimentare (de exemplu, zahăr, ulei de floarea-soarelui, biscuiți rupți sau deformați) și produsele alimentare care au fost introduse pe piață și au ajuns la nivelul comerțului cu ridicata și cu amănuntul (de exemplu, pâinea din brutărie sau supermarketuri) nu ar trebui să mai fie destinate consumului uman, ci mai degrabă să fie destinate utilizării ca hrană pentru animale. Aceste produse nu îndeplinesc criteriile necesare pentru a fi considerate produse secundare prevăzute de Directiva-cadru privind deșeurile, chiar dacă sunt destinate utilizării ca hrană pentru animale. În consecință, autoritățile multor state membre aplică cu strictețe cerințele Directivei-cadru privind deșeurile pentru astfel de produse alimentare și consideră decizia operatorului din sectorul alimentar de a le elimina din lanțul alimentar ca fiind o „aruncare” a alimentelor. Un exemplu bun de astfel de practici

⁽¹⁾ Criterii privind subprodusele pentru produsele care nu trebuie considerate deșeuri (notă explicativă din anexa la prezenta comunicare):

- producția ca parte integrantă a unui proces de producție;
- posibilitatea utilizării directe, fără prelucrare suplimentară, cu excepția practicilor industriale obișnuite;
- utilizarea ulterioară ca hrană pentru animale este sigură: nu este doar o posibilitate, ci un fapt garantat că materialul va fi utilizat în conformitate cu legislația privind siguranța hranei pentru animale;
- utilizarea ulterioară este legală, și anume substanța sau obiectul îndeplinește toate cerințele relevante privind produsul, protecția mediului și protecția sănătății pentru utilizarea specifică.

este acela al camioanelor care transportă alimente de origine neanimală și care nu mai sunt destinate consumului uman, dar care sunt destinate să intre în lanțul furajer (de exemplu biscuiți ambalați care traversează frontierele dintre statele membre) care pot fi amendate pentru nerespectarea cerințelor prevăzute de Directiva-cadru privind deșeurile, deoarece statul membru destinat consideră transportul ca fiind transport de deșeuri.

Cerința de a respecta legislația Uniunii privind deșeurile înainte ca produsele alimentare de origine neanimală să devină hrană pentru animale este o povară semnificativă pentru operatorii care intenționează să le furnizeze în lanțul furajer. Această cerință poate ridica obstacole în calea liberei circulații a acestor produse pe piața internă, întrucât unele state membre solicită aplicarea normelor privind transportul bazate pe legislația Uniunii în materie de deșeuri, în timp ce altele aplică legislația alimentară. Directiva-cadru privind deșeurile este în curs de revizuire, iar propunerea Comisiei ⁽¹⁾ prevede excluderea din domeniul său de aplicare a materialelor de origine neanimală destinate ca hrană pentru animale.

Abordările privind data limită de consum sau data durabilității minime, astfel cum se menționează în secțiunea 5.1 și privind „materialele căzute pe podea în unitățile alimentare”, astfel cum se menționează în secțiunea 5.2, se aplică produselor finite, astfel cum sunt menționate în prezenta secțiune.

Rezumatul secțiunii:

1. *Subprodusele de origine neanimală provenite din industria alimentară, astfel cum se menționează la litera (a) din prezenta secțiune, nu ar trebui să fie considerate automat deșeuri și ar putea intra direct sub incidența legislației privind hrana pentru animale.*
2. *Este de datoria operatorilor din sectorul alimentar să dovedească că un subprodus de origine neanimală, astfel cum se menționează la litera (a) din prezenta secțiune, pe care îl introduc pe piață drept hrană pentru animale, nu este un deșeu. Cu toate acestea, cerința generală de a deține un certificat care să ateste că nu este un deșeu ar trebui să fie facultativă, având în vedere faptul că operatorii din sectorul alimentar care introduc pe piață astfel de subproduse ca hrană pentru animale sunt, de asemenea, înregistrați ca operatori cu activitate în domeniul hranei pentru animale.*
3. *Sub rezerva unei excluderi viitoare a materialelor de origine neanimală destinate hranei pentru animale din domeniul de aplicare al Directivei-cadru privind deșeurile, se va permite utilizarea directă ca hrană pentru animale a produselor alimentare finite, astfel cum se menționează la litera (b) din prezenta secțiune, fără a face mai întâi obiectul legislației privind deșeurile.*
4. *Până la adoptarea și punerea în aplicare a Directivei-cadru revizuite privind deșeurile, produsele alimentare finite care nu mai sunt destinate consumului uman, astfel cum se menționează la litera (b) din prezenta secțiune, ar putea face obiectul legislației Uniunii și al legislației naționale privind deșeurile înainte de a putea fi utilizate ca hrană pentru animale.*

3.2. Cerințe pentru operatorii din sectorul alimentar care furnizează alimente de origine neanimală în lanțul furajer

Unitățile din lanțul alimentar ⁽²⁾ care sunt implicate în producția, distribuția, comercializarea cu ridicata și cu amănuntul a produselor alimentare de origine neanimală trebuie înregistrate sau autorizate în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 852/2004 privind igiena produselor alimentare ⁽³⁾. O listă completă a unităților de alimentație din diferite state membre autorizate în Uniune este disponibilă aici:

http://ec.europa.eu/food/safety/biosafety/food_hygiene/eu_food_establishments_en

Listele de unități alimentare care nu necesită autorizare, ci doar înregistrarea, sunt gestionate integral de autoritățile competente din statele membre.

3.2.1. Cerințe pentru operatorii care furnizează produse ca hrană pentru animale sau deșeuri destinate recuperării

În principiu, operatorul poate furniza produse alimentare care nu mai sunt destinate consumului uman ca:

- hrană pentru animale [subprodusele menționate la punctul 3.1 litera (a) și, ulterior adoptării și punerii în aplicare a Directivei-cadru revizuite privind deșeurile, și produsele menționate la punctul 3.1 litera (b)];

⁽¹⁾ Propunere de directivă a Parlamentului European și a Consiliului de modificare a Directivei 2008/98/CE privind deșeurile <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?uri=CELEX%3A52015PC0595>

⁽²⁾ Regulamentul (CE) nr. 178/2002 prevede că sectorul hranei pentru animale este parte integrantă a lanțului alimentar.

⁽³⁾ Articolul 6 din Regulamentul (CE) nr. 852/2004 prevede că fiecare unitate a unui operator din sectorul alimentar trebuie să fie înregistrată la autoritatea competentă. Scopul înregistrării este de a facilita cunoașterea de către autoritățile competente din statele membre a locurilor în care se află unitățile și a activităților desfășurate de acestea, astfel încât să se permită efectuarea controalelor oficiale ori de câte ori este necesar.

— deșeuri destinate recuperării [produsele finite menționate la punctul 3.1 litera (b)].

(a) Produse furnizate ca hrană pentru animale

Regulamentul (CE) nr. 183/2005 stabilește domeniul de aplicare pentru operatorii cu activitate în domeniul hranei pentru animale care au obligația de înregistrare prevăzută la articolul 9. Operatorul cu activitate în domeniul hranei pentru animale trebuie să asigure respectarea tuturor dispozițiilor relevante ale legislației privind hrana pentru animale, cum ar fi normele privind igiena furajelor, limitele reziduurilor de contaminanți sau etichetarea. Operatorii cu activitate în domeniul hranei pentru animale care nu intră sub incidența articolului 5 alineatul (1) din Regulamentul (CE) nr. 183/2005 (producătorii primari) trebuie să aplice anexa II la regulamentul respectiv, inclusiv să stabilească un plan HACCP. În general⁽¹⁾, operatorul care introduce pe piață hrană pentru animale trebuie să fie înregistrat ca operator cu activitate în domeniul hranei pentru animale.

Operatorii din sectorul alimentar care introduc subproduse provenind din procesul de producție alimentară menționat în partea 3.1 litera (a) pe piața Uniunii sunt calificați drept operatori cu activitate în domeniul hranei pentru animale și trebuie să asigure respectarea cerințelor legislației privind hrana pentru animale, inclusiv aceea de a se înregistra ca operatori cu activitate în domeniul hranei pentru animale.

(b) Produsele furnizate ca deșeuri destinate recuperării

Produsele alimentare finite de origine neanimală care nu mai sunt destinate consumului uman, astfel cum se menționează în partea 3.1. litera (b) ar putea avea, până la adoptarea și punerea în aplicare a Directivei-cadru revizuite privind deșeurile, statutul de „deșeu destinat recuperării”. Astfel, operatorul din sectorul alimentar ar trebui să urmeze regimul național pentru furnizarea acestor produse în lanțul furajer. Odată ce alimentele de origine neanimală destinate utilizării ca hrană pentru animale sunt excluse din domeniul de aplicare al legislației Uniunii și al legislației naționale privind deșeurile, produsele alimentare pot intra direct în lanțul furajer. Această situație este exemplificată de pâinea veche ambalată⁽²⁾ din supermarketuri: în cazul în care supermarketul introduce pe piață o astfel de pâine ca hrană pentru animale neconformă (a se vedea partea 6.2) (și anume ca fost produs alimentar în conformitate cu definiția menționată în secțiunea 1.2) sub denumirea de „Produse de brutărie și din industria pastelor făinoase” (întrarea 13.1.1 din Catalogul materiilor prime pentru furaje), supermarketul se califică drept operator cu activitate în domeniul hranei pentru animale și trebuie să asigure respectarea cerințelor legislației privind hrana pentru animale, inclusiv înregistrarea sa ca operator cu activitate în domeniul hranei pentru animale.

3.2.2. Măsuri de stimulare a utilizării ca hrană pentru animale a alimentelor care nu mai sunt destinate consumului uman

Cerința ca un operator din sectorul alimentar deja înregistrat, care intenționează să furnizeze un produs alimentar în lanțul furajer, să se înregistreze și ca operator cu activitate în domeniul hranei pentru animale, fiind responsabil astfel de îndeplinirea tuturor cerințelor privind siguranța hranei pentru animale, i-ar putea împiedica, de exemplu, pe micii comercianți de alimente cu amănuntul să facă acest lucru. Având în vedere obiectivul de a spori utilizarea ca hrană pentru animale a alimentelor care nu mai sunt destinate consumului uman, există două posibilități de reducere a sarcinii pentru acești operatori din sectorul alimentar:

(a) sprijinirea operatorului din sectorul alimentar în vederea respectării legislației privind hrana pentru animale:

În conformitate cu articolul 22 din Regulamentul privind igiena furajelor, ar putea fi elaborate orientări pentru comercianții de alimente cu amănuntul care expediază produse alimentare care nu mai sunt destinate consumului uman ca hrană pentru animale; aceste orientări i-ar sprijini în ceea ce privește respectarea dispozițiilor legale privind hrana pentru animale (măsuri de siguranță, etichetare, limite privind contaminanții). În plus, asociațiile părților interesate ar putea acorda asistență comercianților de produse alimentare cu amănuntul în vederea dezvoltării unui sistem HACCP simplificat și adaptat în calitate de operatori cu activitate în domeniul hranei pentru animale;

⁽¹⁾ Comisia a lansat un proiect de orientare care abordează, printre altele, problema punctului de pornire a lanțului alimentar. Acest document este menit să dezvolte un sistem la limita dintre alimente și hrană pentru animale, care să evite sarcina administrativă inutilă, garantând în același timp integritatea lanțului furajer [Documentul de orientare privind punerea în aplicare a anumitor dispoziții din Regulamentul (CE) nr. 183/2005 de stabilire a cerințelor privind igiena furajelor].

⁽²⁾ Anexa III la Regulamentul (CE) nr. 767/2009 include o listă intitulată „Ambalaje provenite din utilizarea produselor din industria agroalimentară și părți din aceste ambalaje” ca materiale a căror introducere pe piață sau utilizare în scopul acoperirii nevoilor nutriționale ale animalelor este interzisă.

(b) operatorul din sectorul alimentar introduce pe piață produsele relevante drept „alimente”:

Comerciantul de produse alimentare cu amănuntul, înregistrat sau autorizat în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 852/2004, introduce pe piață produsul alimentar ca atare, în conformitate cu dispozițiile legislației alimentare, pentru un operator cu activitate în domeniul hranei pentru animale care colectează aceste alimente în vederea transformării lor în hrană pentru animale sau le transformă direct în hrană pentru animale ⁽¹⁾. Lanțul furajer începe cu operatorul care primește alimentele. Acest operator cu activitate în domeniul hranei pentru animale este responsabil pentru respectarea legislației privind hrana pentru animale. În exemplul de mai sus, supermarketul ar furniza pâine veche unui producător de hrană pentru animale. Operatorul din sectorul alimentar nu ar trebui să se înregistreze în temeiul Regulamentului (CE) nr. 183/2005, deoarece produsul pe care îl furnizează este în continuare un aliment ca atare (și anume, se aplică normele privind alimentele) și nu este încă hrană pentru animale. În plus, acesta nu poate fi livrat direct fermierilor pentru a fi oferit ca hrană animalelor, deoarece nu este eligibil pentru hrănire pe cale orală fără o prelucrare ulterioară.

Rezumatul secțiunii

5. *Până la adoptarea și punerea în aplicare a Directivei-cadru revizuite privind deșeurile, produsele alimentare de origine neanimală care nu mai sunt destinate consumului uman pot intra în lanțul furajer ca „deșeuri destinate recuperării” în temeiul legislației Uniunii și al legislației naționale care reglementează astfel de deșeuri.*
6. *Orientările destinate operatorilor din sectorul alimentar care livrează alimente de origine neanimală care nu mai sunt destinate consumului uman ca hrană pentru animale ar putea să reducă povara cu care se confruntă aceștia pentru a respecta normele prevăzute de legislația privind hrana pentru animale.*
7. *Comercianții cu amănuntul de produse alimentare care livrează produsul în cauză drept aliment unui operator cu activitate în domeniul hranei pentru animale care transformă produsul în furaje nu trebuie să fie înregistrați ca operatori cu activitate în domeniul hranei pentru animale.*

CAPITOLUL 4

PRODUSE ALIMENTARE CE CONȚIN PRODUSE DE ORIGINE ANIMALĂ CARE NU MAI SUNT DESTINATE CONSUMULUI UMAN

4.1. Alimente constând în, conținând sau contaminate cu produse de origine animală

Alimentele constând în, conținând sau contaminate cu produse de origine animală nu pot fi utilizate direct la producerea hranei pentru animale. În primul rând, acestea trebuie să respecte întotdeauna dispozițiile Regulamentului privind subprodusele de origine animală. Acest regulament face o distincție clară între alimentele de origine animală care nu mai sunt destinate consumului uman din motive comerciale sau din cauza unor probleme de fabricație sau defecte de ambalare sau a altor defecte (și anume, alimente aruncate) și deșeurile provenite din activitățile de catering. Având în vedere lipsa unui conținut minim definit de materiale de origine animală, toate aceste produse alimentare constând în, conținând orice cantitate de produse de origine animală sau contaminate cu acestea intră sub incidența legislației privind subprodusele de origine animală.

Un operator din sectorul alimentar care decide să furnizeze astfel de produse alimentare de origine animală pentru utilizare în hrana pentru animale este exclus din domeniul de aplicare al Directivei-cadru privind deșeurile [articolul 2 alineatul (2) litera (b)] și face obiectul controalelor prevăzute de legislația privind subprodusele de origine animală.

Subprodusele de origine animală contaminate cu deșeuri ⁽²⁾ care fac obiectul controalelor în temeiul Directivei-cadru privind deșeurile se declară ca fiind materiale de categoria 2 sau 1 în temeiul Regulamentului privind subprodusele de origine animală și nu pot intra în lanțul furajer în niciun alt stadiu ulterior.

În conformitate cu articolul 10 litera (e) din Regulamentul privind subprodusele de origine animală, subprodusele de origine animală care provin din fabricarea de produse destinate consumului uman, inclusiv oase degresate, jumări și nămoluri rezultate în urma centrifugării sau separării din prelucrarea laptelui trebuie să fie clasificate drept materiale de categoria 3 (utilizare ca hrană pentru animale), astfel cum prevede regulamentul respectiv.

⁽¹⁾ Acest produs alimentar diferă de fostele produse alimentare, astfel cum sunt definite în secțiunea 1.2, deoarece operatorul responsabil pentru introducerea pe piață nu garantează că „nu prezintă riscuri pentru sănătate atunci când sunt folosite ca hrană pentru animale”.

⁽²⁾ În ceea ce privește prezența materialelor de ambalare sau a reziduurilor acestora, se aplică secțiunea 6.2.

În conformitate cu articolul 10 litera (f) din Regulamentul privind subprodusele de origine animală, alimentele care conțin produse de origine animală, care nu mai sunt destinate consumului uman din motive comerciale sau din cauza unor probleme de fabricație sau defecte de ambalare sau a altor defecte din care nu poate apărea niciun risc pentru sănătatea publică sau animală, trebuie clasificate ca materiale de categoria 3. Materialele de categoria 3 menționate la articolul 10 litera (f) din Regulamentul privind subprodusele de origine animală sunt livrate în mod obișnuit unei instalații de prelucrare a subproduselor de origine animală împreună sau amestecate cu materialele de ambalare și de împachetare, ambele constituind deșeuri. Materialele de ambalare și de împachetare se separă de subprodusele de origine animală numai în instalația de prelucrare a subproduselor de origine animală de categoria 3. Amestecul de deșeuri și de subproduse de origine animală nu trebuie să fie clasificat *a priori* ca material de categoria 2 sau chiar de categoria 1.

Produsele alimentare de origine animală care nu mai sunt destinate consumului uman, care urmează să fie utilizate ca hrană pentru animale, fac obiectul unor cerințe privind prelucrarea și unor restricții de utilizare specifice, astfel cum se prevede la secțiunea 4.3 din prezenta comunicare.

4.2. **Înregistrarea operatorilor din sectorul alimentar care furnizează produse alimentare de origine animală care nu mai sunt destinate consumului uman**

Toți operatorii care sunt activi în orice stadiu al producerii, transportului, manipulării, prelucrării, depozitării, introducerii pe piață, distribuției, utilizării sau eliminării subproduselor de origine animală și a produselor derivate trebuie să fie înregistrați în conformitate cu articolul 23 din Regulamentul privind subprodusele de origine animală, cu excepția cazului în care au fost deja autorizați în conformitate cu articolul 24 din acel regulament. Lista operatorilor, a instalațiilor sau a unităților înregistrate sau autorizate în conformitate cu Regulamentul privind subprodusele de origine animală este publicată la următoarea adresă:

http://ec.europa.eu/food/safety/animal-by-products/approved-establishments_en

În conformitate cu articolul 23 alineatul (4) din Regulamentul privind subprodusele de origine animală, nu este necesară înregistrarea pentru unitățile care generează subproduse de origine animală și care au fost deja autorizate sau înregistrate în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 852/2004 sau cu Regulamentul (CE) nr. 853/2004 al Parlamentului European și al Consiliului⁽¹⁾. Totuși, această derogare nu îi scutește pe operatori de obligația de a fi autorizați în temeiul Regulamentului privind subprodusele de origine animală dacă desfășoară activitățile descrise la articolul 24 din regulament.

Subprodusele de origine animală destinate utilizării ca hrană pentru animale pot fi furnizate operatorilor cu activitate în domeniul hranei pentru animale înregistrați sau autorizați în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 183/2005.

4.3. **Cerințe privind prelucrarea și restricții privind utilizarea produselor alimentare de origine animală care nu mai sunt destinate consumului uman**

Regulamentul privind subprodusele de origine animală și regulamentul privind formele transmisibile de encefalopatie spongiformă stabilesc norme stricte care limitează posibilele utilizări ca hrană pentru animale ale alimentelor care nu mai sunt destinate consumului uman constând în, conținând sau contaminate cu materii de origine animală, în funcție de tipurile de materii de origine animală conținute în acestea. De exemplu, alimentele care conțin proteine provenite de la rumegătoare, altele decât laptele/produsele lactate sau grăsimile topite, trebuie excluse din hrana destinată animalelor de fermă, cu excepția animalelor de blană. Un alt exemplu constă în faptul că produsele alimentare care conțin pește nu pot fi folosite direct ca hrană pentru animale, dar pot fi tratate suplimentar în vedea obținerii de făină de pește, iar făina de pește nu poate fi oferită ca hrană animalelor rumegătoare, cu excepția rumegătoarelor neînțârcate. Astfel, operatorii din sectorul prelucrării produselor alimentare trebuie să separe fluxurile de alimente care conțin materiale de origine animală în alimente care nu mai sunt destinate consumului uman eligibile/neeligibile pentru lanțul furajer sau eligibile doar pentru anumite specii și trebuie să pună în aplicare o procedură de tratament și de etichetare corespunzătoare pentru a asigura o utilizare finală care prezintă siguranță pentru sănătatea umană și animală și care respectă regulamentul privind subprodusele de origine animală și regulamentul privind formele transmisibile de encefalopatie spongiformă.

Regulamentul privind subprodusele de origine animală și regulamentul privind formele transmisibile de encefalopatie spongiformă includ cerințe privind prelucrarea și restricții privind utilizarea ca hrană pentru animale a produselor alimentare de origine animală care nu mai sunt destinate consumului uman, în vederea protejării sănătății animalelor. O serie de produse de origine animală pot fi sigure pentru consumul uman, dar nesigure pentru sănătatea animalelor, de exemplu, deoarece pot conține agenți patogeni care provoacă febra aftoasă, pesta porcină clasică sau pesta porcină africană. În plus, regulamentul privind formele transmisibile de encefalopatie spongiformă include o „interdicție totală în hrana pentru animale”, care interzice hrănirea animalelor de fermă cu proteine animale prelucrate, cu câteva derogări limitate, pentru a preveni reciclarea ESB prin intermediul lanțului furajer. Astfel, mai multe produse de origine animală care sunt eligibile pentru consumul uman nu sunt eligibile fără o prelucrare ulterioară pentru utilizarea ca hrană pentru animale sau trebuie să fie parțial excluse din lanțul furajer.

⁽¹⁾ Regulamentul (CE) nr. 853/2004 al Parlamentului European și al Consiliului din 29 aprilie 2004 de stabilire a unor norme specifice de igienă care se aplică alimentelor de origine animală (JO L 139, 30.4.2004, p. 55).

Produsele alimentare ce nu mai sunt destinate consumului uman care conțin proteine ce provin de la rumeștoare, altele decât produsele lactate, nu pot fi oferite ca hrană animalelor de fermă, cu excepția animalelor de blană. Din acest motiv, furajele destinate animalelor de blană și hrana pentru animale de companie sunt singurele utilizări admise ca hrană pentru animale a alimentelor aruncate care conțin proteine ce provin de la rumeștoare, altele decât produsele lactate. Cu toate acestea, alimentele care nu mai sunt destinate consumului uman prelucrate în grăsimi topite de la rumeștoare, în conformitate cu legislația privind subprodusele de origine animală, și care nu conțin mai mult de 0,15 % impurități insolubile din greutate, pot fi oferite ca hrană animalelor de fermă.

Cerințele privind prelucrarea și introducerea pe piață a produselor alimentare de origine animală aruncate sunt prevăzute în anexa X la Regulamentul (UE) nr. 142/2011 al Comisiei ⁽¹⁾.

Materialele de categoria 3 menționate la articolul 10 literele (a)-(m) din Regulamentul privind subprodusele de origine animală pot fi utilizate pentru producerea hranei destinate animalelor de fermă după prelucrarea în proteine de origine animală procesate sau grăsimi topite în conformitate cu anexa X la Regulamentul (UE) nr. 142/2011.

Carnea crudă poate fi utilizată pentru fabricarea de hrană destinată animalelor de companie, care urmează să fie introdusă pe piață în conformitate cu articolul 35 din Regulamentul privind subprodusele de origine animală și cu cerințele prevăzute în anexa XIII la Regulamentul (UE) nr. 142/2011.

Fostele produse alimentare pot fi utilizate pentru fabricarea hranei pentru animalele de blană, care urmează să fie introdusă pe piață în conformitate cu articolul 36 din Regulamentul privind subprodusele de origine animală.

Anumite materiale de categoria 3 enumerate în secțiunea 10 din anexa X la Regulamentul (UE) nr. 142/2011 pot fi introduse pe piață pentru hrănirea animalelor de fermă, netratate suplimentar, cu condiția ca materiile:

- să provină din Uniune;
- să fi fost supuse prelucrării, conform definiției de la articolul 2 alineatul (1) litera (m) din Regulamentul (CE) nr. 852/2004 sau în temeiul Regulamentului (UE) nr. 142/2011;
- să nu fi fost în contact cu niciun alt material de categoria 3; și
- să fi fost luate toate măsurile de precauție necesare pentru a preveni contaminarea materialelor.

În conformitate cu partea II din secțiunea 4 a capitolului II din anexa X la Regulamentul (UE) nr. 142/2011, autoritatea competentă poate autoriza prelucrarea, utilizarea și depozitarea laptelui, a produselor pe bază de lapte și a produselor derivate din lapte, cu excepția nămolurilor rezultate în urma centrifugării sau separării, care sunt materiale de categoria 3, menționate la articolul 10 litera (e) din Regulamentul privind subprodusele de origine animală, și a laptelui, a produselor pe bază de lapte și a produselor derivate din lapte menționate la articolul 10 literele (f) și (h) din regulamentul respectiv. De exemplu, autoritatea competentă poate permite distribuția directă a produselor pe bază de lapte către anumiți crescători de animale.

În plus, în conformitate cu articolul 18 din Regulamentul privind subprodusele de origine animală, autoritatea competentă poate să autorizeze pe teritoriul său colectarea și utilizarea materialelor de categoria 2 și de categoria 3 pentru a hrăni animalele din grădinile zoologice, animalele de circ, reptilele și păsările de pradă, altele decât animalele din grădinile zoologice sau de circ, animalele de blană, animalele sălbatice, câinii din crescătorii sau haite recunoscute, câinii și pisicile din adăposturi sau larvele și viermii pentru momeală de pescuit.

Tabelul următor ⁽²⁾ rezumă utilizările autorizate ale furajelor și tratamentul necesar al produselor alimentare care nu mai sunt destinate consumului uman și care conțin materiale de origine animală, în conformitate cu regulamentul privind subprodusele de origine animală și cu regulamentul privind formele transmisibile de encefalopatie spongiformă (în vigoare la 1.10.2017).

⁽¹⁾ Regulamentul (UE) nr. 142/2011 al Comisiei din 25 februarie 2011 de punere în aplicare a Regulamentului (CE) nr. 1069/2009 al Parlamentului European și al Consiliului de stabilire a unor norme sanitare privind subprodusele de origine animală și produsele derivate care nu sunt destinate consumului uman și de punere în aplicare a Directivei 97/78/CE a Consiliului în ceea ce privește anumite probe și produse care sunt scutite de la controalele sanitar-veterinare la frontieră în conformitate cu directiva menționată (JO L 54, 26.2.2011, p. 1).

⁽²⁾ Tabelul trebuie citit de la stânga la dreapta, după cum urmează: produsele din prima coloană pot fi utilizate, netratate suplimentar, pentru fabricarea hranei pentru animale de companie și a hranei pentru animale de blană (Da/Nu în coloana a doua) și trebuie prelucrate suplimentar în conformitate cu legislația privind subprodusele de origine animală pentru a fi utilizate ca hrană pentru animale de fermă, altele decât animalele de blană (Da/Nu în coloana a treia) sau în hrana pentru animale de companie (unde cea de a doua coloană indică „Nu”), iar cea de a patra coloană indică dacă există restricții privind hrana destinată animalelor de fermă, altele decât animalele de blană. În ceea ce privește aspectul casetelor: cu cât fundalul este mai închis la culoare, cu atât utilizarea este mai restrictivă.

Alimente care nu mai sunt destinate consumului uman constând în, conținând sau contaminate cu ⁽¹⁾ :	Pot fi folosite, netratate suplimentar, ca hrană pentru animale de companie sau ca hrană pentru animale de blană:	Trebuie să fie prelucrate suplimentar în conformitate cu legislația privind subprodusele de origine animală pentru a putea fi utilizate ca hrană pentru animale de fermă, altele decât animalele de blană:	Permise ca hrană pentru următoarele animale:
— lapte, produse pe bază de lapte și produse derivate din lapte; — ouă, produse pe bază de ouă; — miere; — grăsimi topite; — gelatină/colagen de la animale nerumegătoare, cu condiția ca materialul de origine animală — să provină din Uniune; — să fi fost supus procesării în conformitate cu legislația privind igiena produselor alimentare.	DA	NU	toate animalele
— lapte, produse pe bază de lapte și produse derivate din lapte; — ouă, produse pe bază de ouă; — miere; — grăsimi topite; — gelatină/colagen de la animale nerumegătoare, dacă materialul de origine animală NU a fost supus procesării (de exemplu ouă pentru consum, lapte crud, miere, tiramisu conținând ouă crude etc.) sau dacă provine din țări terțe.	NU	DA	toate animalele
Pește sau produse pescărești	NU	DA	animale nerumegătoare, inclusiv animale de acvacultură, animale de companie și animale de blană
Carne de la animale nerumegătoare	DA	DA	animale de acvacultură, animale de companie și animale de blană
Produse din carne sau produse din sânge de la animale nerumegătoare	DA în anumite condiții	DA	animale de acvacultură, animale de companie și animale de blană

⁽¹⁾ Dacă produsul alimentar aruncat conține sau este contaminat cu mai multe categorii de produse de origine animală indicate în tabel, se aplică norma cea mai strictă.

Alimente care nu mai sunt destinate consumului uman constând în, conținând sau contaminate cu ⁽¹⁾ :	Pot fi folosite, netratate suplimentar, ca hrană pentru animale de companie sau ca hrană pentru animale de blană:	Trebuie să fie prelucrate suplimentar în conformitate cu legislația privind subprodusele de origine animală pentru a putea fi utilizate ca hrană pentru animale de fermă, altele decât animalele de blană:	Permise ca hrană pentru următoarele animale:
Gelatină, colagen sau carne de animale rumegătoare	DA	Nu se aplică	animale de companie și animale de blană
Produse din carne de la animale rumegătoare	NU	Nu se aplică	animale de companie și animale de blană

4.4. Transportul

În conformitate cu dispozițiile coroborate ale Regulamentelor (CE) nr. 178/2002 și (CE) nr. 852/2004, transportul alimentelor trebuie să fie separat de transportul subproduselor de origine animală și efectuat cu containere/camioane diferite. Subprodusele de origine animală trebuie să fie transportate cu mijloace de transport aprobate sau înregistrate în conformitate cu Regulamentul privind subprodusele de origine animală și trebuie să fie însoțite de un document comercial.

Rezumatul capitolului

8. *Alimentele care nu mai sunt destinate consumului uman și constând în, conținând sau contaminate cu produse de origine animală nu pot fi utilizate direct în procesul de fabricație a hranei pentru animale, ci întotdeauna trebuie să respecte mai întâi dispozițiile Regulamentului privind subprodusele de origine animală.*
9. *În principiu, toți operatorii care sunt activi în orice stadiu al producerii, transportului, manipulării, prelucrării, depozitării, introducerii pe piață, distribuției, utilizării sau eliminării subproduselor de origine animală și a produselor derivate trebuie să fie înregistrați în conformitate cu Regulamentul privind subprodusele de origine animală.*
10. *Alimentele constând în, conținând sau contaminate cu produse de origine animală, care nu mai sunt destinate consumului uman, dar sunt destinate utilizării ca hrană pentru animale, fac obiectul unor cerințe de prelucrare și unor restricții de utilizare specifice.*

CAPITOLUL 5

CONSIDERAȚII PRIVIND ALIMENTELE CARE AU DEPĂȘIT DATA LIMITĂ DE CONSUM SAU DATA DURABILITĂȚII MINIMALE ȘI MATERIALELE CĂZUTE PE PODEA ÎN UNITĂȚILE ALIMENTARE

5.1. Alimentele care depășesc data limită de consum sau data durabilității minime

Marcarea datei pe alimente este prevăzută de Regulamentul (UE) nr. 1169/2011 al Parlamentului European și al Consiliului ⁽²⁾. În conformitate cu articolul 24 alineatul (1) din acest regulament, produsele alimentare foarte

⁽¹⁾ Dacă produsul alimentar aruncat conține sau este contaminat cu mai multe categorii de produse de origine animală indicate în tabel, se aplică norma cea mai strictă.

⁽²⁾ Regulamentul (UE) nr. 1169/2011 al Parlamentului European și al Consiliului din 25 octombrie 2011 privind informarea consumatorilor cu privire la produsele alimentare, de modificare a Regulamentelor (CE) nr. 1924/2006 și (CE) nr. 1925/2006 ale Parlamentului European și ale Consiliului și de abrogare a Directivei 87/250/CEE a Comisiei, a Directivei 90/496/CEE a Consiliului, a Directivei 1999/10/CE a Comisiei, a Directivei 2000/13/CE a Parlamentului European și a Consiliului, a Directivelor 2002/67/CE și 2008/5/CE ale Comisiei și a Regulamentului (CE) nr. 608/2004 al Comisiei (JO L 304, 22.11.2011, p. 18).

perisabile au o dată limită de consum. Este responsabilitatea operatorilor din sectorul alimentar să determine data limită de consum sau data durabilității minimale, și anume termenul de valabilitate, ținând cont de considerente privind siguranța, calitatea și comercializarea. Pentru unele produse alimentare, de exemplu fructele proaspete și alimentele neperisabile, cum ar fi sarea, zahărul, oțetul, nu există obligația de înscriere pe etichete a datei durabilității minimale. Singura categorie de produse alimentare pentru care indicarea datei este prevăzută de legislația UE este reprezentată de ouăle de consum ⁽¹⁾.

O problemă în ceea ce privește intensificarea utilizării alimentelor după data durabilității minimale ca hrană pentru animale este că, în anumite state membre, autoritățile competente clasifică în mod automat astfel de alimente drept:

- materiale de categoria 2 în conformitate cu articolul 9 din Regulamentul privind subprodusele de origine animală, dacă acestea conțin produse de origine animală, ceea ce exclude utilizarea lor ca hrană pentru animale; sau
- deșeuri, dacă nu conțin produse de origine animală, ceea ce exclude utilizarea lor ca hrană pentru animale sau, cel puțin, presupune tratarea lor în conformitate cu legislația privind deșeurile, pentru a putea fi transformate în hrană pentru animale.

Data durabilității minimale este mai degrabă o calitate decât un standard de siguranță. Operatorul cu activitate în domeniul hranei pentru animale ar trebui să verifice, de la caz la caz, pe baza principiilor HACCP, dacă există un risc pentru sănătatea publică sau animală. Dacă rezultatul verificării este negativ, alimentul respectiv ar putea fi folosit ca hrană pentru animale.

Noțiunea de „dată limită de consum” este tratată la articolul 24 alineatul (1) din Regulamentul (UE) nr. 1169/2011:

- „În cazul produselor alimentare foarte perisabile din punct de vedere microbiologic și care, din cauza acestui fapt, pot reprezenta, după o scurtă perioadă, un pericol imediat pentru sănătatea umană, data durabilității minimale se înlocuiește cu data limită de consum. După data limită de consum se consideră că un produs alimentar nu prezintă siguranță, în conformitate cu articolul 14 alineatele (2)-(5) din Regulamentul (CE) nr. 178/2002.”
- Scopul acestei dispoziții este de a clarifica faptul că un anumit produs alimentar cu o dată limită de consum expirată nu trebuie introdus pe piața alimentară din Uniune din cauza faptului că nu este sigur pentru consumul uman. Întrucât articolul 24 alineatul (1) din Regulamentul (UE) nr. 1169/2011 face trimitere la articolul 14 din Regulamentul (CE) nr. 178/2002, care stabilește cerințele generale privind siguranța alimentară, și nu la articolul 15 din acest regulament (cerințele privind siguranța furajelor), produsele alimentare care nu mai sunt adecvate pentru consumul uman pot fi în continuare destinate producției de furaje pentru animalele de fermă.
- Ca o condiție prealabilă, produsele alimentare care nu mai sunt destinate consumului uman, care conțin produse de origine animală, trebuie să respecte dispozițiile Regulamentului privind subprodusele de origine animală. Articolul 14 litera (d) din regulamentul menționat exclude în mod specific de la utilizare pentru hrănirea animalelor materialele de categoria 3 care s-au modificat prin descompunere sau deteriorare într-o asemenea măsură încât prezintă un risc inacceptabil pentru sănătatea publică sau animală prin intermediul produsului respectiv. Articolul 15 din Regulamentul (CE) nr. 178/2002 prevede că hrana pentru animale nu se introduce pe piață sau nu se oferă niciunui animal de la care se obțin produse alimentare dacă nu prezintă siguranță. Articolul 4 din Regulamentul (CE) nr. 767/2009 extinde această normă la toate animalele.
- În conformitate cu articolul 17 alineatul (1) din Regulamentul (CE) nr. 178/2002, operatorii cu activitate în domeniul hranei pentru animale iau măsuri, în toate etapele producerii, prelucrării și distribuției din unitatea aflată sub controlul lor, astfel încât hrana pentru animale să satisfacă cerințele legislației alimentare care sunt relevante pentru activitățile lor și verifică îndeplinirea acestor cerințe. În cazul în care operatorii nu pot garanta respectarea dispozițiilor de la articolul 10 litera (f) din Regulamentul privind subprodusele de origine animală („[...] nu poate apărea niciun risc pentru sănătatea publică sau animală”) sau nu pot asigura colectarea și prelucrarea materialelor de categoria 3 în hrană pentru animale fără contaminare cu materiale de categoria 2, astfel cum se menționează la articolul 9 litera (g) din Regulamentul privind subprodusele de origine animală, întregul lot ar trebui clasificat ca material de categoria 2 (nedestinat utilizării ca furaje).

⁽¹⁾ Data durabilității minimale se aplică ouălor comercializate ca fiind din categoria „A/Proaspete” (ouă de consum) și este prevăzută de Regulamentul (CE) nr. 589/2008 al Comisiei din 23 iunie 2008 de stabilire a normelor de aplicare a Regulamentului (CE) nr. 1234/2007 al Consiliului privind standardele de comercializare aplicabile ouălor (JO L 163, 24.6.2008, p. 6) (articolul 12). Regulamentul (CE) nr. 853/2004 de stabilire a unor norme specifice de igienă care se aplică alimentelor de origine animală (anexa III secțiunea X capitolul 1 punctul 3) specifică, de asemenea, că ouăle trebuie să fie livrate consumatorului în termen de cel mult 21 de zile după ouat.

5.2. Materialele căzute pe podea în unitățile alimentare

Unii operatori din sectorul prelucrării produselor alimentare raportează că acestea sunt considerate automat deșeuri (produse aruncate) după ce au căzut pe podea în unitățile alimentare. Acest lucru ar putea avea sens cu privire la consumul uman, dar nu și pentru nutriția animalelor. Contactul cu podeaua ca atare nu ar trebui să excludă utilizarea ca hrană pentru animale a materialului căzut, atât timp cât producătorul a adoptat următoarele măsuri:

- un protocol pentru a menține podeaua curată;
- măsuri de prevenire a contaminării microbiologice, chimice sau fizice; și
- echipamente adecvate pentru colectarea alimentelor de pe podea.

Aceste măsuri trebuie să fie identificate, evaluate și adecvate și, ca parte a sistemului HACCP obligatoriu al operatorului economic, ar trebui să abordeze, în special, utilizarea ca furaje a acestor materiale într-o etapă ulterioară a lanțului. Cu toate acestea, alimentele de origine animală care au fost declarate improprii consumului uman din cauza prezenței corpurilor străine în aceste produse trebuie să fie clasificate ca materiale de categoria 2 care nu pot fi oferite ca hrană animalelor de fermă, cu excepția animalelor de blană. Operatorii cu activitate în domeniul hranei pentru animale care introduc hrana pentru animale pe piață trebuie, desigur, să se asigure în continuare că hrana pentru animale este sănătoasă, autentică, nealterată, adecvată utilizării prevăzute și de o bună calitate comercială.

Rezumatul capitolului

11. *Produsele alimentare care au depășit data durabilității minimale pot fi utilizate ca hrană pentru animale, cu condiția să îndeplinească cerințele de siguranță prevăzute de legislația privind hrana pentru animale și, în cazul produselor alimentare care conțin produse de origine animală, să respecte dispozițiile prevăzute de Regulamentul privind subprodusele de origine animală.*
12. *Produsele alimentare care au depășit data limită de consum nu ar trebui să fie automat excluse de la utilizarea ca hrană pentru animale. Dacă operatorul cu activitate în domeniul hranei pentru animale poate garanta că produsul alimentar care a depășit data limită de consum nu prezintă un risc pentru sănătatea animală și publică, intrarea în lanțul furajer a produsului respectiv ar trebui să fie permisă.*
13. *Sub rezerva anumitor condiții, materialele care cad pe podea în unitățile alimentare nu ar trebui să fie aruncate automat și pot fi folosite ca hrană pentru animale dacă nu există un risc pentru sănătatea animală și publică.*

CAPITOLUL 6

INTRODUCEREA PE PIAȚĂ A HRANEI PENTRU ANIMALE

În conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 767/2009, următoarele norme se aplică produselor alimentare care nu mai sunt destinate consumului uman, dar care sunt destinate utilizării ca hrană pentru animale, pe lângă cerințele pentru materialele de categoria 3 stabilite în legislația privind subprodusele de origine animală:

6.1. Etichetarea și ambalarea

Dispozițiile capitolului 4 din Regulamentul (CE) nr. 767/2009 privind prezentarea, etichetarea și ambalarea se aplică introducerii pe piață a fostelor produse alimentare, având în vedere statutul acestora de materii prime pentru furaje. Pentru loturile de materii prime pentru furaje comercializate în vrac, elementele de etichetare pot fi furnizate în documentele însoțitoare. Informațiile care trebuie furnizate în documentele însoțitoare constau în elementele de etichetare a furajelor respective și nu în datele care pot fi încă prezente pe etichetele produselor alimentare.

Deși articolul 8 alineatul (8) din Regulamentul (UE) nr. 1169/2011 prevede o derogare de la cerințele generale de etichetare pentru livrările între operatorii din sectorul alimentar, Regulamentul (CE) nr. 767/2009 nu stabilește o derogare pentru livrările care au loc de la un operator din sectorul hranei pentru animale la un alt operator din sectorul hranei pentru animale care nu este utilizatorul final (deținătorul de animale).

6.2. Restricții de utilizare

Se interzice utilizarea directă ca hrană pentru animale a fostelor produse alimentare care conțin materiale de ambalare [anexa III la Regulamentul (CE) nr. 767/2009] și care prezintă semne de contaminare chimică excesivă [Directiva 2002/32/CE a Parlamentului European și a Consiliului (¹)] sau de contaminare microbiologică (²). Astfel de materii prime pentru furaje sunt considerate a fi furaje neconforme. În conformitate cu articolul 20 din Regulamentul (CE) nr. 767/2009, etichetarea acestor produse trebuie să indice în mod clar că acestea nu pot fi folosite ca furaje fără prelucrare sau decontaminare. În conformitate cu anexa VIII la acest regulament, eticheta indică, de asemenea, prelucrarea respectivă, cum ar fi îndepărtarea materialului de ambalare sau decontaminarea, operațiuni necesare pentru ca produsele să fie eligibile pentru utilizarea ca furaje.

Rezumatul capitolului

14. *Cerințele generale de etichetare a hranei pentru animale se aplică și fostelor produse alimentare. Informațiile care pot fi încă prezente pe etichetele alimentelor nu asigură respectarea acestor cerințe și sunt irelevante în acest scop.*
15. *Etichetarea alimentelor care nu mai sunt destinate consumului uman și care nu respectă legislația privind siguranța hranei pentru animale (și anume, furajele neconforme) trebuie să indice în mod clar că acestea pot fi utilizate ca hrană pentru animale numai după o prelucrare adecvată.*

(¹) Directiva 2002/32/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 7 mai 2002 privind substanțele nedorite din furaje (JO L 140, 30.5.2002, p. 10).

(²) Subprodusele de origine animală clasificate ca materiale de categoria 1 sau de categoria 2 nu își pot schimba categoria după un proces de decontaminare sau detoxificare.

ANEXĂ

Notă explicativă privind aplicarea criteriilor referitoare la subprodusele de la articolul 5 din Directiva-cadru privind deșeurile în cazul produselor din industria alimentară care nu conțin, nu constau în și nu sunt contaminate cu produse de origine animală destinate hranei pentru animale [în temeiul Comunicării Comisiei COM(2007) 59 final]:

1. *Utilizarea ulterioară a substanței sau a obiectului este sigură*

Intenția de a produce hrană pentru animale din aceste substanțe le transformă, sub rezerva condiției ca acestea să îndeplinească anumite caracteristici care să permită folosirea lor ca hrană pentru animale, într-o materie primă pentru furaje și, astfel, le integrează în sistemul de trasabilitate al lanțului alimentar.

2. *Substanța sau obiectul pot fi utilizate direct, fără a fi supuse unei alte prelucrări suplimentare decât cea prevăzută de practica industrială obișnuită*

Practica industrială obișnuită include toate etapele pe care un producător le-ar parcurge pentru un produs, cum ar fi:

- filtrarea, spălarea sau uscarea materialelor;
- adăugarea de materiale necesare utilizării ulterioare; sau
- efectuarea controlului calității.

Cu toate acestea, tratamentele considerate de obicei operațiuni de valorificare nu pot fi considerate, în principiu, practici industriale obișnuite în acest sens. Unele dintre aceste sarcini de prelucrare pot fi efectuate la locul de producție al producătorului, unele la locul următorului utilizator, iar altele de către intermediari, atât timp cât îndeplinesc criteriul de a fi „produse ca parte integrantă a unui proces de producție”. Operatorii din sectorul prelucrării produselor alimentare care nu mai sunt destinate consumului uman trebuie să aplice procesele enumerate în Catalogul materiilor prime pentru furaje, care sunt considerate practici industriale recunoscute și acceptate pe scară largă.

3. *Substanța sau obiectul este produs ca parte integrantă a unui proces de producție*

Având în vedere specializarea crescândă a proceselor industriale, activitățile desfășurate în afara locului de producție al producătorului (cum ar fi uscarea, rafinarea, spălarea) nu împiedică considerarea materialului ca subprodus. Utilizarea produselor alimentare care nu mai sunt destinate consumului uman pentru fabricarea furajelor combinate nu necesită un proces de valorificare suplimentar. Operatorii din sectorul prelucrării produselor alimentare care nu mai sunt destinate consumului uman (operatorii cu activitate în domeniul hranei pentru animale) colectează materialul, care este tratat ca materie primă pentru hrana animalelor, și asigură un proces de fabricație dedicat.

4. *Utilizarea ulterioară este legală, și anume substanța sau obiectul îndeplinește toate cerințele relevante privind produsul, protecția mediului și protecția sănătății pentru utilizarea specifică și nu va produce efecte nocive asupra mediului sau a sănătății populației în general*

Utilizarea ulterioară a produselor alimentare care nu mai sunt destinate consumului uman în hrana pentru animale face obiectul legislației Uniunii privind furajele, în special al Regulamentului privind igiena furajelor, care prevede obligația operatorilor cu activitate în domeniul hranei pentru animale de a implementa un plan complet HACCP, precum și al Regulamentului privind comercializarea hranei pentru animale și al legislației alimentare generale.
